

पादयोः पतन्प्रार्थयते नम इति द्वयेन विज्ञानमेव मात्रामूर्तिर्यस्य तस्मै अतएव सर्वप्रत्ययहेतवे समस्तज्ञानकारणाय किंच पुरुषस्य ये ईशाः सुखदुःखादिप्रापकाः कालकर्मस्वभावादयस्तेषां प्रधानाय नियंत्रे कुतः ब्रह्मणे परिपूर्णाय किंच अनंतशक्तये अनंताः शक्तयो यस्य यद्वा अनंतामायाख्या शक्तिर्यस्य तस्मै अथवा प्रधानं प्रकृतिः पुरुषस्तत्प्रवर्त्तकः ईशः कालः एतन्नितयात्मने ब्रह्मणे वक्ष्यति च भगवान् प्रकृतिर्ह्यस्योपादानमाधारः पुरुषः परः सतोऽभिव्यंजकः कालो ब्रह्मतन्त्रितयं त्वहमिति ॥ २९ ॥ सर्वप्रत्ययहेतुत्वमभिव्यंजयंस्तौति नमस्त इति वासुदेवायाधिष्ठात्रे सर्वभूतक्षयाय क्षयः आश्रयः अहंकारश्च प्राणिनामाश्रयः ततश्चाहंकाराधिष्ठात्रे संकर्षणायेत्यर्थः हृषीकेशेति बुद्धिमनसोरधिष्ठात्रोः प्रद्युम्नानिरुद्धयोरेकीकृत्य

नमो विज्ञानमात्राय सर्वप्रत्ययहेतवे ॥ पुरुषेशप्रधानाय ब्रह्मणेऽनंतशक्तये ॥ २९ ॥ नमस्ते वासुदेवाय सर्वभूतक्षयाय च ॥ हृषीकेश नमस्तुभ्यं प्रपन्नं पाहि मां प्रभो ॥ ३० ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे अक्रूरस्तुतिर्नाम चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ४० ॥ ॥ ७३ ॥ श्रीशुक उवाच स्तुवतस्तस्य भगवान् दर्शयित्वा जले वपुः ॥ भूयः समाहरत् कृष्णो नटो नाट्यमिवात्मनः ॥ १ ॥ सोऽपि चांतर्हितं वीक्ष्य जलादुन्मज्ज्य स त्वरः ॥ कृत्वा चावश्यकं सर्वं विस्मितो रथमागमत् ॥ २ ॥ तमपृच्छ हृषीकेशः किं ते दृष्टमिवाद्भुतम् ॥ भूमौ वियतितो ये वा तथात्वां लक्षयामहे ॥ ३ ॥ अक्रूर उवाच अद्भुतानीह यावन्ति भूमौ वियतिवा जले ॥ त्वयि विश्वात्मके ता नि किं मेऽदृष्टं विपश्यतः ॥ ४ ॥ यत्राद्भुतानि सर्वाणि भूमौ वियतिवा जले ॥ तं त्वाऽनुपश्यतो ब्रह्मन् किं मे दृष्टमिवाद्भुतम् ॥ ५ ॥

हणम् शरणागतं मां पाहीति प्रार्थना ॥ ३० ॥ इति दशमे टीकायां चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४० ॥ एकचत्वारिंशकेऽहं रजकं प्रविशन् पुरीम् ततो वरानदात्तुष्टः सुदाम्नो वायकस्य च १ सशंकमक्रूरमनः प्रबोध्य स्वधामसंदर्शनसत्कृपातः स्वराजधानीं मथुरामपश्यदलंकृतानंतमहोत्सवाद्याम् २ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ भूमौ वियतिजले वा यावन्ति अद्भुतानि तानित्वय्येव संतितं चत्वां पश्यतो मे किमद्भुतमदृष्टम् अपितु सर्वं दृष्टमित्यर्थः ॥ ४ ॥ ननु मत्प्राप्तेः पूर्वमेव त्वं विस्मितमुखो लक्षितोऽसि अतो भूमौ वियतिजले वा किमप्यद्भुतं दृष्टमेवेति चेदत आह यत्राद्भुतानीति यत्र त्वयि सर्वाण्यद्भुतानि संतितं त्वामिह पश्यतो मे अन्यत्र भूम्यादौ किमद्भुतं दृष्टं त्वां विना न तत्र किंचिदद्भुतमित्यर्थः ब्रह्मन् हे परमेश्वरेत्यर्थः ब्रह्मेति वा पाठः ॥ ५ ॥